

ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา
และ
การปกครองคณะสงฆ์ไทย

294.3
พ571
2546

รวบรวมเรียบเรียง

โดย

เฉลิมพล โสมอินทร์

B.A. DIPLOMA IN SANSKRIT - PALI HINDI (M.U.)

B.A.M.A. (HIST. & POL.) (U.P.)

POST.GRAD-DIP. (POL.SC.)

I.C.P.S.

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 สังกายนา ครั้งที่สาม	1
เหตุต้องทำสังคายนา	1
คำว่าสังคายนา	4
1. การตรวจสอบพระพุทธรูปเรียกว่า สังคายนา	4
การทำสังคายนา ครั้งที่ 1	4
การทำสังคายนา ครั้งที่ 2	7
2. การที่พระสงฆ์ได้ทำการปูจาวีศนาพระไตรปิฎก เพื่อความตั้งมั่นของ พระศาสนา เรียกว่าสังคายนา	8
การทำสังคายนา ครั้งที่ 4	9
3. การจารึกพระไตรปิฎกลงในใบลาน เรียกว่าสังคายนา	9
การทำสังคายนา ครั้งที่ 5	9
4. การแปลพระไตรปิฎกและอรรถกถาแห่งพระไตรปิฎกจากภาษาหนึ่ง มาสู่อีกภาษาหนึ่ง เรียกว่าสังคายนา	11
การทำสังคายนา ครั้งที่ 6	11
การทำสังคายนา ครั้งที่ 12	14
5. การแต่งอรรถวรรณาของพระไตรปิฎก การตรวจสอบพระไตรปิฎก และการจัดการรวบรวมพระไตรปิฎกให้เป็นรูปเล่ม เรียกว่าสังคายนา	16
การทำสังคายนา ครั้งที่ 7	18
การทำสังคายนา ครั้งที่ 8	19
การทำสังคายนา ครั้งที่ 9	20
การทำสังคายนา ครั้งที่ 10	27
การทำสังคายนา ครั้งที่ 11	29
การทำสังคายนาได้รับความกิดมาจากครั้งพุทธกาล	30
การทำสังคายนาครั้งที่สาม	31
การเตรียมตัวล่วงหน้า	31
พระเจ้าอโศกเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา	33

พระเจ้าอโศกอาราธนาพระโมคคัลลิตฺตมาแก้ข้อสงสัยของพระองค์	36
พระเจ้าอโศกชำระอธิกรณ์สงฆ์	37
พระสงฆ์ร่วมกันทำสังคายนา	38

บทที่ 2 ผลของการทำสังคายนา ซึ่งมีต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 40

พระพุทธศาสนาได้เติบโตจากแคว้นมคธ	40
พระพุทธศาสนาได้เชื่อมโยงจากอินเดียและการทำลายต้นศรีมหาโพธิ์	41
สาเหตุแห่งการสิ้นไปของพระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดีย	45
พระโมคคัลลิตฺตมาคิดสละระสังพระธรรมทูตไปประกาศพระพุทธศาสนา	49
ยังประเทศต่าง ๆ	
สถานที่พระเถระทั้งหลายไปประดิษฐานพระพุทธศาสนาทั้ง 9 แห่งคือ	51
ที่ไหนบ้าง	
ประเทศไทยได้รับพระพุทธศาสนาในสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช	
จากพระธรรมทูตทั้งสองสาย	52

บทที่ 3 การเข้ามาของพระพุทธศาสนาสู่ประเทศไทย 58

การเข้ามาของพระพุทธศาสนาสู่ประเทศไทยครั้งแรก	59
การเข้ามาของพระพุทธศาสนาสู่ประเทศไทยพร้อมกับการอพยพของคนไทย	59
คนไทยได้รับพระพุทธศาสนาที่ปฐมราชธานีของไทย	63
พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยครั้งแรกที่สุวรรณภูมิ	68

พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยยุคต่าง ๆ 68

พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยครั้งที่ 2	68
พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยครั้งที่ 3	69
พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยครั้งที่ 4	70
พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยครั้งที่ 5	70
พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยครั้งที่ 6	70
พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยครั้งที่ 7	71
พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยครั้งที่ 8	71
พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยครั้งที่ 9	73
พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยครั้งที่ 10	73

ความขัดแย้งทางประวัติการเข้ามาของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ครั้งที่ 10	74
สมณศักดิ์และพระราชทินนาม	77
สมณศักดิ์ของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน	79
บทที่ 4 การปกครองสงฆ์	81
การปกครองสงฆ์ครั้งพุทธกาล	81
การปกครองสงฆ์สมัยหลังพุทธกาล	85
การปกครองสงฆ์ในสมัยกรุงสุโขทัย	86
การปกครองสงฆ์ในสมัยกรุงศรีอยุธยา	88
กรุงศรีอยุธยาเป็นศูนย์กลางของพระพุทธศาสนา	88
การปกครองสงฆ์สมัยกรุงศรีอยุธยาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ	89
ตำแหน่งพระราชคณะในกรุงนอกกรุงครั้งกรุงเก่า	90
การปกครองสงฆ์ในสมัยกรุงธนบุรี	98
การปกครองสงฆ์ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์	98
การปกครองสงฆ์ในสมัยรัชกาลที่ 1	98
กฎหมายคณะสงฆ์ในรัชกาลที่ 1	99
กฎหมายฉบับที่ 3	100
การปกครองสงฆ์ในสมัยรัชกาลที่ 2 และที่ 3	103
คณะสงฆ์ไทยแตกแยกออกเป็น 2 นิิกาย	103
การนุ่งห่มผ้าของคณะสงฆ์ไทย	107
รัชกาลที่ 3 กับการนุ่งห่มผ้าแบบธรรมยุต	108
การปกครองสงฆ์ในสมัยรัชกาลที่ 4	109
ประกาศพระราชบัญญัติเรื่องพระสงฆ์และสามเณรลักเพศ	109
การปกครองสงฆ์ในสมัยรัชกาลที่ 5	110
สรุปการปกครองสงฆ์ก่อน พ.ร.บ.ลักษณะปกครองสงฆ์ ร.ศ.121	111
พระราชบัญญัติลักษณะปกครองสงฆ์ ร.ศ. 121	112

การปกครองสงฆ์สมัยรัชกาลที่ 6	114
การจัดระเบียบสมณะศักดิ์	114
ระเบียบตั้งพระอุปัชฌาย์	115
ระเบียบสึกพระเมื่อต้องคดีอาญา	115
พระมหาสมณานัติเรื่องการเที่ยวเตร่	117
การปกครองสงฆ์ในรัชกาลที่ 7 และที่ 8	117
คณะปฏิสังขรณ์การพระศาสนา	119
จุดหมายและอุดมการณ์แห่งการเคลื่อนไหว	119
สาเหตุแห่งความเคลื่อนไหวของคณะปฏิสังขรณ์การพระศาสนา	120
พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.2484	124
การปกครองสงฆ์ในสมัยปัจจุบัน	128
พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505	126
การกระจายอำนาจในการปกครองสงฆ์	127
บทที่ 5 การศึกษาและการเผยแผร์	128
การศึกษาในครั้งพุทธกาล	128
การศึกษาในสมัยหลังพุทธกาล	128
การศึกษาในสมัยกรุงสุโขทัย	130
การศึกษาในสมัยกรุงศรีอยุธยา	130
การศึกษาในสมัยกรุงธนบุรี	132
การศึกษาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์	133
สถานที่ให้การศึกษา	133
การเรียนการสอนและการวัดผล	134
การศึกษาพระปริยัติธรรมสมัยปัจจุบัน	136
พระปริยัติธรรมแผนกบาลี	137
พระปริยัติธรรมแผนกนักธรรม	140
การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีแผนใหม่	141
มหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์	142
มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์	145
วิทยาลัยอื่น ๆ	148

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา	150
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาภายในประเทศ	151
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ	154
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศครั้งแรก	154
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศอินเดีย	157
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศอังกฤษ	158
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศสหรัฐอเมริกา	161
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศเนเธอร์แลนด์	163
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศเยอรมัน	163
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลีย	164
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศมาเลเซีย	164
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศสิงคโปร์	165
การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศอินโดนีเซีย	165
บทที่ 6 วรรณคดีพระพุทธศาสนาในประเทศไทย	166
วรรณคดีกับพระพุทธศาสนา	166
วรรณคดีพระพุทธศาสนาในประเทศไทย	169
สมัยกรุงสุโขทัย	170
สมัยกรุงศรีอยุธยา	170
สมัยกรุงรัตนโกสินทร์	171
ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง	171
ไตรภูมิพระร่วง	174
มหาชาติคำหลวง	181
มงคลที่ปณี	190
บทที่ 7 อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อชาวไทย	202
ทำไมพระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อชาวไทย	202
พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อชาวพุทธอย่างไร	203
พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อชีวิตของชาวไทย	208

มื่อทธิพลต่อวัฒนธรรมทางประเพณี :	208
ประเพณีตั้งชื่อเด็ก	209
ประเพณีโกนจุก	209
ประเพณีการบวช	210
ประเพณีการแต่งงาน	210
วัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรม	211
วัฒนธรรมทางปฏิมากรรม	211
วัฒนธรรมทางจิตรกรรม	212
วัฒนธรรมทางจารีต	213
วัฒนธรรมทางความเชื่อถือ	214
วัฒนธรรมทางความคิด	214
พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการศึกษา	214
ปรัชญาเกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างไร	216
พุทธปรัชญา	218
ผู้ที่มีการศึกษาในทรรณะของชนชาวไทย และความเหมาะสมของ	
พุทธปรัชญาเป็นปรัชญาการศึกษา	218
เป้าหมายทางศึกษาแบบชาวพุทธ	219
เป้าหมายทางศึกษาตามทรรณะของท่านพุทธทาสภิกขุ	219
เป้าหมายทางการศึกษาของพระราชวรมณี	223
กฎหมายคณะสงฆ์ไทย	225
- พระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. 121	225
- พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2484	237
- พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2505 (ฉบับใหม่)	247
- พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2505 (ฉบับที่ 2)	255
- พระราชบัญญัติอิทธิกรณประณปาราชิก พระพุทธศักราช 2463	262
- พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการ โอนอำนาจ	
หน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง	
ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545 "เฉพาะส่วนบัญญัติคณะสงฆ์"	264
บรรณานุกรม	269